

Az I. Béla Gimnázium projektterve

Az I. Béla Gimnázium környezetében is elismert értéke iskolánknak a sokoldalú tanulói támogatás. 2002 óta tehetséggondozó foglalkozások megszervezésével segítjük a nyolcadik osztályosok bejutását intézményünkbe. Kiemelkedő mutatókkal rendelkezünk a családból hozott értékekhez való hozzájárulásunk és a 10. évfolyamon végzett kompetenciamérések terén, a felsőoktatási felvételi eredményesség tekintetében pedig az első öt vegyes középiskola között szerepelünk. A HEFOP 3.1.2. program keretében teszteltük a kompetencia alapú oktatási programcsomagokat és alkalmazzuk az ezt közvetítő tanulásszervezési eljárásokat. A jó gyakorlatok átadásában tapasztalataink vannak. Kollégiumunk sikeresen valósítja meg a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programját. Tapasztalatainkra építve pályázunk a „Tehetséggondozó Középiskola” cím elnyerésére.

I. Megvalósítandó tevékenységek

Programunk célja, hogy a különböző szociális, kulturális és gazdasági háttérrel rendelkező szülők gyermekeit az általános iskolákkal partneri együttműködésben bevonjuk tehetségkibontakoztató foglalkozásainkba. Programunk előmozdítja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségét:

- biztosítja azokat a lehetőségeket, melyek elősegítik képességeik hatékonyabb kibontakoztatását;
- tudatosítja a személyes értékeiket;
- megerősíti a tanulást segítő érzelmi és motivációs tényezőket.

Tartalmi szempontból a program

- fejlesztésközpontú
- alkalmazkodik a különböző adottságokhoz, képességekhez és nehézségekhez
- az intellektuális és a személyes képességeket integráltan fejleszti
- segíti a gyakorlati, valóságközeli problémákban való jobb eligazodást
- a tevékenységformák (a megismerés konkrét tartalmának és módjának kiválasztásában) aktív tanulói közreműködést igényelnek
- színes, pergő, feszes, izgalmas, játékos módszerekkel közvetíti a tudást.

A fejlesztés keretei: csoportos fejlesztés, kiscsoportos ill. differenciált egyéni fejlesztés, Élet a középiskolában – értékorientáció, pályaorientáció

Szervezeti keretek

programgazda: tehetség-koordinátor,

fejlesztő team: pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, ifjúságsegítő, iskolánk hhh-s tanulókat támogató főállású patronus-tanára, közösségszervező, tehetségfejlesztő szaktanárok, általános iskolai mentorok

A tehetségsegítő foglalkozásokat heti egy alkalommal, min. 3 tanóra időtartamban szervezzük meg. A tanév során két alkalommal módszertani bemutatót és konzultációt szervezünk más iskolák érdeklődő pedagógusai számára. Mentorok, szülők számára e szervezett alkalmakon túl is nyitottak a foglalkozások.

1. Kompetencia alapú fejlesztés az alábbi területeken:

Tehetségfejlesztő programunk fő iránya a matematikai gondolkodás és alkalmazás, valamint a szóbeli és írásbeli anyanyelvi kommunikáció fejlesztése. Ezt saját gyakorlatunkkal „átgyúrt” kompetencia alapú tananyaggal, olyan tanuló- és tevékenységközpontú egységekkel közvetítjük, melyekkel erősíteni tudjuk az általános iskolai tanórai hatásokat. A tehetséggondozás módszereivel dúsítjuk, gazdagítjuk a tantárgyi ismereteket és a speciális feladatsorokkal felkészítjük a tanulókat a középiskolai felvételire, ill. a későbbi gimnáziumi helytállásra. A fejlesztéshez elsősorban kooperatív, differenciált tanulásszervezési eljárásokat alkalmazunk. Modulárisan felépített támogató programunk a fentiekén túl

személyes/szociális, digitális „írástudást” igénylő matematikai és természettudományos kompetenciákat, pályaorientációs, tanulás-módszertani fejlesztő egységeket tartalmaz.

Személyes képességek fejlesztése:

Elősegítjük, hogy a tanulók kompetensnek érezzék magukat saját fejlődésük alakulásában. Kooperatív tanulási szituációkkal, feladat-menükkel, digitális „leckékkel” a tanulás iránti elkötelezettséget növeljük, a problémaszituációkkal felkeltjük és ébren tartjuk az ismeretszerzés vágyát. A gyakori – társaktól és tanároktól kapott – visszajelzés, elismerés, a segítségnyújtás technikája, az önértékelés alkalmazása növeli az én-hatékonyság érzést.

Tapasztalásos helyzeteket teremtő személyes kompetenciákat fejlesztő moduljaink a nyitottság, a kíváncsiság, a rugalmasság, a tolerancia növelésére, az előítéletek, a teljesítményszorongás csökkentésére fókuszálnak. Lazító programként havonta legalább egy „táblajátékos játzó”-t szervezünk a személyes és társas kompetenciák erősítésére.

Tehetség-kibontakoztatás:

Az ismeretszerzés, a képességfejlesztés és a motivációs-érzelmi tényezők együttes fejlesztését tervezzük. Az intellektuális kompetencia feltérképezését célzott fejlesztéssel kezdjük meg, információkat szerzünk a tanulók előzetes tudásáról és adottságaikról. A megfigyelt tevékenységük és eredményességük alapján képet kapunk a bennük rejlő „lehetőségekről”.

A tehetségsegítés alapvető módszere a „gazdagítás”. A tematikába rendezett tartalom fejlesztési fókuszai:

- gondolkodás fejlesztése: problémamegoldás, induktív következtetések, deduktív gondolkodás, analógiák ismerete, mennyiségi és valószínűségi következtetések, kritikai gondolkodás

- „megismerési képességek” fejlesztése: információszerző- és feldolgozó képesség, kommunikáció, szövegalkotás

- kreativitás fejlesztése: ötletek, divergens gondolkodás, problémaérzékenység, újrafogalmazás, transzferálás

Mivel a tanulók különböző környezetből érkeznek, fontos, hogy a foglalkozások során kialakuljon a megfelelő, támogató szemléletű légkör, a kiegyensúlyozott kapcsolat a társakkal és a közreműködő pedagógusokkal. A tehetségsegítő foglalkozások „félidejében” – az Arany János Kollégiumi Programban szerzett tapasztalatokkal szakemberek közreműködésével - a hhh-s tanulók esetében térítésmentesen el tudjuk végezni azokat a képességdiagnosztikai méréseket, melyek a tehetségazonosítást objektív méréssel is alátámasztják. Az „egyéni profilok” kialakulása lehetőséget ad – digitális leckék segítségével, a feladatsorokkal, feladatmenükkel – a célirányos egyéni fejlesztésre, mely elsősorban az erős oldalak további erősítését célozza. A gyengébb területeken ebben az életkorban a gátló tényezőket tudjuk csökkenteni.

A hhh-s tanulók fejlődésének nyomon követésére a fejlődés dokumentumai gyűjtésére tanulói dossziét (*tanulói portfóliót*) hozunk létre. Gyűjtjük a munkáikat, az értékeléseket, a mérési eredményeket, mindent, ami tudatosítja személyes értékeiket.

Tanulási stratégiák:

Az „ún.” mélyreható tanulási stratégiák követését szorgalmazzuk. A tartalom, a feldolgozás módszerei, a tanulószervezési eljárások indukálják a megértésre törekvést, az új ismeret, az új nézőpont kapcsolását a meglévő tudáshoz; az önálló kritikai véleményalkotást, az összefüggések átlátását; a saját út követésének igényét. Az új tudást a meglévő bázisán építjük, többféle tevékenységen, „csatornán” közvetítjük.

Rövid tanulás-módszertani „tréning” kapcsolódik a programba, melyben a tanulási szokások, motivációk, technikák feltérképezését, a jó szokások és a hatékony tanuláshoz szükséges figyelem, emlékezet, megértés fejlesztését végezzük.

Önismeret:

A tudásbeli különbségek leküzdéséhez az esetleges hátrányok csökkentésének, a reális énkép kialakításának lényeges feltétele, hogy a tanulók problémaszituációkon át megismerjék erősségeiket és gyengeségeiket. A szociális/személyes kompetenciák fejlesztésében az erre irányuló tervezett tartalmak önismereti, önszabályozási komponensek fejlesztésére

fókuszálnak. A boldogulás szempontjából a legfontosabb, amiben a hhh-s tanulók nagy részének hiánya van: az önbizalom és az önállóság. A tanuláshoz, gondolkodáshoz kapcsolódó készségek csak ezekkel együtt fejleszthetők eredményesen.

Módszerek: kooperatív tanulás, „beszélgetőkör”, drámajáték, vita, ezzel az alkotókedv, kreativitás, döntési képesség fejlesztése; különböző nehézségi fokú feladatmenük.

2. Pályaorientáció:

A tehetség-kibontakoztató foglalkozásokon részt vevő tanulókat megismertetjük iskolánk sajátosságaival: műveltség területi bemutatók: szülőknek-diákoknak (természettudományi kísérletekkel); nyílt napok (szervezett óralátogatások); tanórán kívüli tevékenység (nyílt napok délutánján); kollégiumi élet (nyílt nap között a hhh-s tanulók egy éjszakára a vendégeink)

A természettudományi-műszaki kompetenciák fejlesztésére, az IKT-kezelési technikák gyakorlására kiscsoportos ill. egyéni fejlesztés keretében teremtünk alkalmat. Ehhez alkalmazzuk a realika.educatio.hu-n elérhető digitális leckéket.

II. Elvárt eredmények és hatások

A tehetség-kibontakoztató foglalkozásokon részt vevő tanulók felvételiznek és legalább 70 %-uk sikeresen továbbhalad Tehetséggondozó középiskolánkba, vagy más, érettségit adó középiskolába.

III. Létszámok

A foglalkozásokon résztvevő hetedik évfolyamos halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tervezett létszáma a 2008/2009. tanévben	30
A foglalkozásokon résztvevő nyolcadik évfolyamos halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tervezett létszáma a 2008/2009. tanévben	31
A tehetséggondozási folyamatba bevonásra kerülő általános iskolai pedagógusok létszáma	20
A tehetséggondozásban résztvevő középiskolai pedagógusok létszáma	7
Létrejött Együttműködési Megállapodások száma általános iskolákkal:	9

IV. A foglalkozások ütemezése

Év, hónap	hetedik osztályos tanulók számára szervezett foglalkozások tematikája az alkalmazott pedagógiai módszerekkel	nyolcadik osztályos tanulók száma számára szervezett foglalkozások tematikája az alkalmazott pedagógiai módszerekkel
2008. október-november	<p>„Egész számország”: Műveletek, sorrendiség, előjelek, kapcsolatok egész számok között Büvös négyzetek – megoldás, alkotás, számkereszt-rejtvények, egyéni feladatmenük, hibakeresés „Tördelés”: törtfogalom mélyítése, nagyítás, kicsinyítés, grafikák elemzése, modellezés „Százados”: százalékszámítás alkalmazása, valószínűségi kísérletek, arányos osztás „Betűzés”: algebrai kifejezések, rejtvényiskola, titkos írások, egy feladat, sok feladat – paraméterezés Játék azonosságokkal Páros, csoportos, egyéni munka, feladatsorok</p> <p>„Kisfiúk és nagyfiúk” Csoportnorma, magatartás-minták, kompozíciós egységek az elbeszélésekben, mondattani jelenségek rendszerezése</p>	<p>„KÉSZÜLJÜK A FELVÉTELIRE!”: KÖMAL gyakorló feladatsorok „Hogy is van? ”: gondolkodási módszerek fejlesztése ; Vizuális és logikai paradoxonok, logikai szita; Csoportos verseny „Kiszámoló ”: a racionális számkör Feladatlapon, játékkártyák, gyufarejtvények „Betűzzük ki! ”: algebrai kifejezések, matematikai modellalkotás- betűrejtvény, keresztrejtvény, szókereső, szöveges feladatok „Osztogató ”: oszthatósági trükkök, számelmélet Feladatlapon és tesztek</p> <p>„KÉSZÜLJÜK A FELVÉTELIRE!” a központi és saját fejlesztésű feladatlappal „A költészet nyelvtana, a nyelvtan költészete ”</p>

	Pókhálóábrák, kifejeleti jóslatok, alternatívák, érvelés, következtetés, kísértetfejezetek írása	– nyelvi eszközök funkciója, bonyolult mondszerkezetű szövegek kezelése; prózamondattan – különleges pozíciók a magyar mondatban, mellérendelés és alárendelés a szövegben és a mondatban
	Önismereti tréning: A teljesítményszorongás tudatosítása és mások megértése „A világ gyermekei”: gyermeksorsok, örömök és nehézségek, Havonta legalább egy „Táblajátékos játszó”	Önismereti tréning: Tanári értékelés – önértékelés: a teljesítményértékelés átélése, megküzdési stratégiák Havonta legalább egy „Táblajátékos játszó”
	Pályaorientáció: valóságközelebi problémák: zsebszámológép használata; „aranyár”, azaz mibe kerülnek a hétköznapok? Szakma és játék – anagrammák „Kamaszok és panaszok, szegények és gazdagok”: szakmákról az irónia nyelvi eszközeivel	Pályaorientáció: geometriai ismeretek a mindennapi életben „Statisztika”: matematikai modellezés Kreativitást fejlesztő matematikai tartalmú gyakorlatok
	Tanulás-módszertani tréning: tanulási önismeret, teljesítménypróbák IKT egyéni fejlesztés: természettudományos kompetenciák fejlesztése digitális leckékkel (realika.educatio.hu)	Tanulásmódszertan: tanulási részkapességek fejlesztése: emlékezet és gondolkodás, kreativitás-fejlesztő gyakorlatok IKT egyéni fejlesztés: matematikai (és természettudományos) kompetenciák fejlesztése digitális leckékkel
2008. december és 2009. január	„Ki marad a végén?": számelméleti ismeretek mélyítése „Ec, pec, kimehetsz” – oszthatóság, maradékok Játszva osztható – táblajáték-tervezés, alkotás A szabály az szabály – tréfák, mutatóványok oszthatósággal Az építőmesterek – prímszámok Kétujjú, háromujjú lények – számrendszerek Kooperatív munkamódszerek	„KÉSZÜLJÜK A FELVÉTELIRE!": KÖMAL gyakorló feladatsorok „Attól függ?": függvényalkotás változatos környezetben, történetek és grafikon „Sík és tér”: átdarabolások, kerület, terület, nézet, rekonstrukciók, képességfejlesztő gyakorlatok „Átlagos?": statisztikai fogalmak, diagrammok, adatsorok kezelése Kooperatív munkamódszerek és egyéni feladatsorok
	„Nevető irodalom”: emberi (kamaszkori) gyarlóságok, a komikum szerepe életünkben, a komikum nyelvi forrásai, szóalkotás, humor a kommunikációs folyamatban, gyűjtés, csoportosítás, kísérletezés „Pletyka és tömegkommunikáció”: a közvélemény természetrajza, a pletyka régen és ma; a szórend, a hangsúly és az intonáció; hír, tudósítás, beszámoló, gyűjtés, mesélés, szövegalkotási gyakorlatok	„KÉSZÜLJÜK A FELVÉTELIRE!” a központi és saját fejlesztésű feladatlapokkal „Amit a pad alatt olvasunk”: népszerű próza Vita, reklámírás, kritika, könyvajánló „Hétköznapi és művészi kommunikáció”: hétköznapi kontextus, irodalmi kontextus Szövegelemző gyakorlatok Tagolás, címadás
	Önismereti tréning: „Ismerd meg önmagad! – Ki vagyok én?” „Gyökerek” Lazító program: „Táblajátékos játszó”	Önismereti tréning „Nem vagyok már gyerek!": a kamasz szerepének változása – felelősség saját sorsunk iránt „Hogyan mondjam el?": hatékony kommunikáció a társakkal Szociális kompetenciákat fejlesztő kooperatív tanulásszervezés
	Pályaorientáció: „Szakmám a humor”- a szakma és a habitus összefüggései, „Intő”: a szöveg az ember névjegye „Képek és szövegek”: ikonikus jelek verbalizálása	Pályaépítés: „kis nyelvészklub” - lexikonhasználat gyakorlása, tolvajnyelv, „Hogy alakul a történet?” kreatív szövegalkotás „Kaland” problémaérzékenység, ön- és társismeret „Könyvajánló” – az internet használata
	Tanulásmódszertan: tanulási szokások, nehézségek IKT egyéni fejlesztés: természettudományos kompetenciák fejlesztése digitális leckékkel (realika.educatio.hu)	Tanulás-módszertan: felkészülés írásbeli munka készítésére IKT egyéni fejlesztés: matematikai és természettudományos kompetenciák fejlesztése digitális leckékkel
2009.	„Ez függ ettől, az meg amattól?": a függvényfogalom mélyítése, információrendszerezés	-

február- március	<p><i>Hová tartozom?</i> – halmazok <i>Mindig csak szövegelünk</i> – információk szűrése <i>Ez már függvény?</i> – függvényalkotás <i>Függvények mindenütt</i> – gyűjtés, ábrázolás, játék Kooperatív munkamódszerek</p> <p>„<i>Poétai iskola</i>”: lírai művek jellegzetességei, a költészet, a nyelvi zene, a képi asszociálás, a műalkotás természetének megismerése kreatív feladatokkal; szóképek, szövegszerkesztési algoritmusok, kreatív írás, Szakértői mozaik</p> <p>„<i>Harry Potter és a titkok kamrája</i>”: közösségi szerep és magány, a jó és a rossz megítélésének változása, kvízzjáték, jellemzés, kifejeleti jóslatok, szerepjátékok, tudósítások</p> <p>Önismeret: „<i>Árvácska</i>”: mit jelent kiszolgáltatottnak lenni? „<i>Csak lógok a neten</i>” - digitális csapdák Lazító: „<i>Táblajátékos játészó</i>”</p> <p>Pályaorientáció: „<i>A kőmorzsolótól a juhászbojtarig</i>”: a célhoz vezető út „<i>Reklám és szakmai ismertető</i>”: szövegalkotás „<i>Név és szakma</i>”: családtörténet – saját történet</p> <p>Tanulás-módszertan: egyéni tanulási módszerek, technikák Egyéni fejlesztés: természettudományos kompetenciák fejlesztése digitális leckékkel (realika.educatio.hu)</p>	
2009. április- május	<p>„<i>Síkban, térben</i>”: térszemlélet fejlesztése <i>Kártyavár</i> – hosszúság mérése, térfogat becslése tevékenységgel <i>Kirakós</i> – alakzatok változatos kirakása <i>Síkban nézem, térben látom</i> – testhálók készítése, hálókból testek építése „<i>Stratégia</i>”: stratégiai játékok, problémaelemzés, logikai következtetés</p> <p>„<i>Itthon vagyok</i>”: nemzeti identitástudat; retorikai és poétikai sajátosságok; intertextualitás Retorikai gyakorlatok, kreatív írásgyakorlat, gondolkodástérképek „<i>Más lettem</i>”: kamaszokról szóló szép- és szakirodalmi szövegek feldolgozása, mintakövetés és lázadás, kortárskapcsolatok, eltérő stílusú beszédmodok, klauzális viszonyok, stílusgyakorlatok, házirend</p> <p>Szociális kompetenciákat fejlesztő tréning: „<i>Naptárak és ünnepek</i>”: népek ünnepei és szokásai „<i>A kultúrák arcai</i>” a körülöttünk lévő világban Lazító: „<i>Táblajátékos játészó</i>”</p> <p>Pályaorientáció: „<i>Lépésről lépésre</i>”: cselekvéssorok tervezése „<i>Házirend</i>”: szabályok, normák „<i>Burkolunk...</i>” terület, felszín, árkkalkuláció</p> <p>Tanulás-módszertan: tanulási részképességek fejlesztése, beszédművelés Egyéni fejlesztés: természettudományos kompetenciák fejlesztése digitális leckékkel (realika.educatio.hu)</p>	-
foglalkozások helyszíne(i):	I. Béla Gimnázium, Szekszárd I. Béla Gimnázium Szedresi Bezerédj István Általános Iskolája, Szedres	I. Béla Gimnázium, Szekszárd I. Béla Gimnázium Szedresi Bezerédj István Általános Iskolája, Szedres